

KAPITOLA PRVNÍ

Když jsem strýčka viděla naposledy, koupil mi psa. Štěně zlatého retrívra se smutnýma očima a čumákem ve tvaru srdce. Měla jsem ho příliš krátce, než abych ho pojmenovala. Jednu chvíli mi běhalo po obýváku s příslibem mnoha společných dobrodružství, a v okamžiku bylo pryč. Se strýčkem Billym se to přihodilo stejně. Jednu chvíli couval z naší příjezdové cesty a mával mi přitom na rozloučenou. A pak už jsem ho nikdy neviděla.

Máma psa nechtěla. Věčně jsem ji žadonila, slibovala jí, že s ním budu každý den chodit na procházku, že pokaždé vydrhnu kobereček v obýváku, když se stane nějaká nehoda, ale máma nepovolila. Kobereček ji netrápil, ani nespočet rozkousaných bot. Nebála se ani, že bych psa nemilovala – o tom nepochybovala. Samozřejmě by ho milovala taky, ale o zvíře musel člověk především zodpovědně pečovat, stejně jako o každý jiný vztah, láska byla vedlejší. Za chvíli mě čekala puberta, čas, kdy se budu starat o chlapce a kamarádky, na kapesném, na psech ani rodině mi tolik nesejde. Už jsme to přece probíraly. Žádný pes nebude. Věděla jsem to. Věděl to i strýček Billy.

Dal mi toho psa k narozeninám. Ke dvanáctinám mi rodiče pronajali tréninkový tunel na baseball v herně v Culver City. Bylo to na začátku roku 1998. Vždycky jsme moje narozeniny slavili v lednu, protože jsem se narodila na sklonku roku.

Nadzvedla jsem si tréninkovou helmu, nesměle vstoupila do tunelu a moje kamarádky se mezitím shlukly za kotevními body a povzbuzovaly mě. Táta mi udělil poslední radu – mám se roz-

kročit na šířku ramen a zvednout pravý loket. Čekala jsem, že mi máma připomene, ať dávám pozor, ale stála u stánku s občerstvením a telefonovala.

Dobře, Mirando, to zvládneš, řekl táta, když jsem švihla pálkou a minula. Máma se k němu přitočila a něco mu pošeptala do ucha. Při dalším nadhozu jsem švihla pálkou, teprve když míček proletěl kolem kotevních bodů. *Už bys měla vědět, že na něj není spoleh,* řekl táta mámě. *Mirando,* houkl na mě. *Nezavírej oči.*

Slibil, že přijde, slyšela jsem zašeptat mámu.

Teď to nebudeme řešit, odpověděl jí šeptem táta.

Neměl by dělat plané sliby.

Suze, teď ne.

Pokoušela jsem se soustředit na to, abych měla zvednutý loket a uvolněná kolena, přesně jak mě to táta učil, ale jejich tlumený hovor mě rozptyloval. Existoval jenom jeden člověk, kvůli kterému takhle šeptali. Nesnášela jsem, když o Billym mluvili takhle, jako by se mě před ním snažili chránit, jako by mě před ním snad museli střežit. Obrátila jsem oči od nadhazovacího stroje k rodičům. Opírali se o tunel a zírali na sebe, jako by soutěžili, kdo to déle vydrží.

Nejdřív jsem ten náraz uslyšela, teprve potom ho ucítila. Něco strašně hlasitě pláclo a pak mi vzplálo rameno. Zaječela jsem a zhroutila se na zem. Nad hlavou mi prosvištěly další dva míčky. Táta s mámou se hnali do tunelu a táta přitom vykřikl, ať ten stroj vypnou.

Zlatičko, jsi v pořádku? Máma mi sundala helmu a odhřnula mi z čela zpoceně vlasy. Bolest mi vyrazila dech. Supěla jsem na studené cementové podlaze a nedokázala jí odpovědět. *Mirando, mluv se mnou,* naléhala přehnaně zoufale.

Nic mi není, vyrazila jsem ze sebe mezi namáhavými dechy. *Asi jenom potřebuju dort.*

Normálně by je to rozesmálo, ale teď se na sebe dál dívali, sta-

rostlivě a zklamaně, jako by snad Billy mohl i za to jelito, co mi vystupovalo na rameni. Máma na tátu dopáleně zafuněla a vyrazila ke stánku k občerstvením pro můj narozeninový dort.

Co je s mámou? zeptala jsem se táty, když jsme pozorovali, jak mluví s dívkou za pultem.

Nic, co by nespravil dort, odpověděl a rozčuchal mi vlasy.

Potom, co jsme slupli dort a sáček s ledem, který mě máma přiměla si přiložit na rameno, se rozpustil a zamokřil mi předek trička, jsem se připojila ke kamarádkám v herně a nevšímalá si ostré bolesti, která mi vystřelovala do paže, když jsem házela skee-ball do úzkého žlábků. Mezi hody jsem letmo pokukovala po rodičích. Uklízeli zbytky narozeninového dortu. Máma drhla plastový ubrus tak zuřivě, že ji táta nakonec odtáhl a sevřel v náručí. Hladil ji po vlasech a něco jí šeptal do ucha. Nechápala jsem, proč se tak rozčiluje. Stávalo se často, že Billy slíbil, že přijde, a nepřišel. Popravdě jsem si ani nevybavovala, kdy se naposledy stával na mojí narozeninové oslavě. Jakmile Japonsko nebo Itálii zasáhlo zemětřesení, pokaždé nasedl na první letadlo s jinými seismology, inženýry, sociology. Necítala jsem zklamání, ale hrdost. Můj strýček byl důležitý. Můj strýček zachraňoval lidské životy. Máma mě naučila ho takhle vidět. Pokaždé když se Billy nedostavil na besídku, debatu nebo nedělní grilovačku, řekla mi: *Tvůj strýček by tady chtěl být, ale zařizuje, aby bylo na světě víc bezpečno.* Byl to můj superhrdina. Kapitán Billy, který nezachraňoval svět nadlidskými silami, ale geniálním mozkiem. Později už jsem byla moc velká na to, abych věřila na superhrdiny, ale v Billyho jsem věřila pořád. Myslela jsem, že v něj věří i máma, ale teď tady brečela kvůli narozeninové oslavě.

S nejlepší kamarádkou Joanie jsme toho večera šly brzo do postele. Byla jsem rozespálá a všechno vnímala mlhavě, ale někdo doopravdy zvonil na dveře, někdo doopravdy šeptal. Vyklouzla jsem

z postele do chodby. U domovních dveří jsem spatřila mámu v saténovém županu, který si těsně přitáhla k malému tělu. Venku na verandě stál Billy.

Rozběhla jsem se ke schodům a chystala se na Billyho skočit. Už jsem na to začínala být trochu moc velká, ale stejně jsem si myslela, že ho takhle budu zdravit i jako dospělá, že mu vždycky samou láskou div nepřerazím záda. Jenže když jsem doběhla na vrcholek schodů, vylekalo mě, co máma říká.

Co to do prdele vyvádíš? Jsou tři ráno. Ztuhla jsem. Máma zřídka zvyšovala hlas. A sprostě nemluvila vůbec nikdy. *Ty si teda troufáš, přijít uprostřed noci, a ještě mi něco vyčítat. Fakt si kurva troufáš.*

Ochromeně jsem stála jsem u sloupku zábradlí. Ještě nikdy jsem neviděla nic tak velkolepého jako její hněv.

To ty jsi to takhle chtěl. Pokoušela se tlumit hlas. *Slyšíš mě? Bylo to tvoje rozhodnutí. Neopovažuj se mi to vyčítat.*

Máma na Billyho dál ječela, že by si měl uvědomit, kolik je hodin, a že je kretén a nějaký narcis a další slova, kterým jsem nerozuměla, a Billy se přitom odvrátil. Když mě zahlédl na vrcholku schodiště, měl červené tváře a skelný pohled. Máma se podívala, kam kouká. Tváře měla bledé a znenadání vypadala velmi staře. Těkala jsem pohledem z jednoho všeříkajícího obličejce na druhý. Nehádali se kvůli mým narozeninám. Stalo se něco jiného.

Broučku, vrať se do postele, zavolala na mě máma. Když jsem otálela, dodala: *Prosím.*

Vystřelila jsem zpátky do svého pokoje, znepokojená a nevy-světlitelně zahanbená tím, co jsem právě viděla.

Joanie se zavrtěla, když uslyšela, jak si k ní lezu.

Kolik je hodin?

Něco po třetí ráno.

Proč sem někdo chodí tak pozdě?

Já nevím.

Joanie se převalila a něco zablábolila. Mně už se usnout nepo-

dařilo. Hlavou mi běžela mámina slova – *ty si teda kurva troufáš a kretén a neopovažuj se mi to vyčítat. Bylo to tvoje rozhodnutí.* Z úsvitu se stalo ráno a záclonami prosáкло sluneční světlo. Zůstala jsem vzhůru celou noc, a pořád jsem nemohla přijít na to, jaké rozhodnutí že to Billy udělal, co že to mámě vyčítal, čeho jsem to byla u dveří svědkem.

Později toho rána vzal táta mě a Joanie na lívance.

Kde je máma? zeptala jsem se ho, když jsme nastoupili do auta.

Trochu si přispala. Máma vždycky vstávala nejpozději v sedm, ale tátův tón mě odradil od dalšího vyptávání.

Když jsme se vrátili ze snídane, máma balila do těsta kousky čokolády a pořád přitom byla v saténovém županu a kolem tváře se jí vlnily kaštanové kudrny. Normálně tvořil zásadní přísadu každého receptu její zpěv. Mámin libozvučný hlas si pokaždé propletl cestu do koláče nebo lasagni a třešně nebo rajčata díky němu zesládly. Jak ale tak znovu a znovu obracela těsto na sušenky, v kuchyni vládlo bolestné ticho.

Vzhledla, když mě uslyšela ve dveřích. Oči měla opuchlé a do tváří se jí pořád nevrátila barva. *Jaká byla snídane?*

Táta nám dovolil, ať si dáme tři druhy lívanců.

Opravdu? Zase se začala věnovat těstu na sušenky. *Ten je ale hodný.* Chtěla jsem, ať začne zpívat, ať se z toho transu probere. Ale ona se dál dívala, jak těsto tluče o stěny mísy, a já si říkala, jestli budou ty sušenky bez její tajné přísady vůbec dobré.

Billy se neozval několik týdnů, ale potom se pro mě stavil, že pojedeme oslavit moje narozeniny. Netušila jsem, kam se vydáme. Tohle bylo právě na každém dni s Billym tak vzrušující. I kdybych sama navrhla cokoli – třeba strávit odpoledne na molu nebo v zábavním parku Six Flags –, on nám dozajista přichystal něco dvakrát zábavnějšího.

Domem se rozlehlo supění Billyho starého BMW. Čekala jsem na známé zvuky: prásknou dveře auta a máma se přizene ke dveřím a zasype ho otázkami. Kam jdeme? Budou tam jiné děti? Nemůžu tam spadnout z útesu nebo z jiné výšky? A co bezpečnostní pásy? Záchranné vesty? Jeho odpovědi jako by ji nikdy úplně neuspokojily.

To odpoledne ale Billy zatroubil na klakson a máma zpoza zavřených dveří ložnice zavolala: *Billy je tady!*

Nechceš ho jít pozdravit? křikla jsem na ni.

Dneska ne, odpověděla.

Před odchodem z domu jsem zaváhala. Dveře máminy ložnice zůstaly zavřené. Stejně to bylo jedno. Billy nezazvonil, jenom čekal v autě s běžícím motorem.

Tady je moje nejmilejší holčička, řekl Billy, když jsem hupsla do auta. Takhle mi říkal vždycky, jeho nejmilejší holčička. Kdyby se nade mnou takhle rozplývali naši, přivádělo by mě to do rozpaků. Když mi tak říkal Billy, připadala jsem si jako malá holčička, kterou jsem pořád ještě být chtěla, ale věděla jsem, že ve dvanácti už to zavání trapasem. Odbočili jsme z příjezdové cesty a náš dům zmizel v dálce. Říkala jsem si, jestli se máma dívá z okna ložnice, jak odjždíme.

Teda, já mám pro tebe ale překvápko. Billy mi věnoval širokánský úsměv. Pátrala jsem v jeho obličejí po stopách napětí, které jsem viděla v mámině. On se ale tvářil spokojeně, rozjařeně.

Překvápko? I když bych to Joanie nikdy nepřiznala, Billyho překvapení mě pořád rozechvívala víc než kradení rtěnek v drogerii, pumpovala mi do krve víc adrenalinu než příliš rychlá jízda po dálnici s jejími staršími sestrami.

Podíváš se dovnitř? Billy ukázal na palubní přihrádku, kde na jeho řidičáku ležela černá obálka. Tak akorát by se do ní vešly lístky do Universal Studios nebo na koncert v Hollywood Bowlu, ale Billy by mi dárek nikdy nedal tak přímočaře. To by nebyla žád-

ná zábava. Jeho dárky jsem si musela vysloužit tím, že rozluštím všechna vodítka.

Rozlepila jsem obálku a přečetla hádanku nahlas. *Moje vlajka je červená, bílá a modrá, přestože nejsem země, kterou zveš domovem. Budeš si možná myslet, že je to lož – nevěděla jsem, jak se to vyslovuje –, ale v nejbližším bodě jsem dva a půl míle od americké půdy.*

Francie? tipla jsem si. Billy na mě vrhl pochybovačný pohled. *Kanada?*

Kanadská vlajka je jenom červenobílá. Už ale přihořívá, nebo spíš přituhuje, hodně, hodně přituhuje.

Rusko? zeptala jsem se nejistě.

Verno! řekl svým nejlepšími ruským přízvukem.

Ty mě bereš do Ruska? Bylo tam zemětřesení? Představila jsem si, jak se v beranicích trmácíme sněhem, abychom zhodnotili škody na nějakém zapadlém městečku.

To by mi tvoje máma asi utrhla hlavu, řekl Billy.

Rázem nás přešla řeč. Věděla jsem, že oba vzpomínáme na to, jak se naše pohledy střetly, když se s mámou hádal uprostřed noci.

Vy jste se s mámou nějak nepohodli?

S tím si nelam hlavu. Odmlčel se, začal něco říkat, potom se zase odmlčel a zastavil před nějakou barabiznou na Venice Boulevardu. *Ted' rozluštíme tu hádanku.*

My jdeme sem? zeptala jsem se a počítala zatlučená okna výlohy. Jeho dobrodružství se obvykle odehrávala v národních parcích, na vrcholcích hor a na opuštěných plážích. *Ten dům má něco společného s Ruskem?*

Verno! Vyskočil z auta a s úklonou mi pokynul ke kovovým dveřím. Byly odemčené a on mi je podržel.

Smíme tady být? Zaváhala jsem a nakukovala za něj do temného interiéru. *Vypadá to, že mají zavřeno.*

Dneska jo, ale vedoucí mi dluží službičku. Vždycky je větší zába-

va mít celé muzeum pro sebe, nemyslíš? Vešel dovnitř a mávl na mě, že mám jít za ním. *Věř mi*, houkl. *Věř mi*. To byla jeho mantra. A já mu vždycky věřila.

Přední pokoj ozařovalo tlumené světlo. Strohé stěny lemovaly skleněné vitríny. Ze skrytých reproduktorů tiše hrála opera. Z vitríny u dveří na mě hleděli vycpaní netopyři, krtci a jiní drobní hlodavci. V další vitríně pableskovaly drahokamy.

Je to taková nápodoba muzea podivností z devatenáctého století, vysvětlil Billy. *Vystavovali v něm vedle sebe vědu, umění a přírodu, aby všestranně rozvíjeli mysl. Taky se tomu říkalo kabinet kuriozit.*

Kabinet kuriozit. Převalovala jsem si to slovo na jazyku a čekala, až mě očaruje. Billyho pohled zalétl k vitríně v samém koutě pokoje. Plnily ji miniaturní figurky – malované sloni, klauni, principál, akrobati. Na cedulce stálo „Ruský cirkus“.

Nakoukla jsem přes sklo a rozhlížela se po něčem, co tam nemělo co dělat, třeba nějaká figurka, která tam nepatřila, nebo hádanka načmáraná na cirkusovém stanu. A opravdu – na zadní straně vitríny bylo izolepou přilepené další vodítko.

Můj titul je prostý, leč ušlechtilý, stejně jako látka mého jména. Jmenuji se nikoliv po hrubé vlně, jež mě odívá, nýbrž po čtvrti, jíž protéká jedna řeka v Northumberlandu.

Billy se zasmál, když viděl můj vyjevený výraz. Pohladil mě po hlavě a zavedl mě do dalšího pokoje. Předchozí byl poloprázdný, tenhle přecpaný k prasknutí. Na stěnách visela přehršel detailních podobizen psů v nevkusných rámečcích. Byl tu i jeden lidský portrét, vybledlá malba muže s plnovousem a cylindrem jménem baron Tweedmouth. Cedulka stručně líčila život zobrazeného lorda, skotského obchodníka a člena Dolní sněmovny britského parlamentu.

Pověst praví, řekl Billy, že lord Tweedmouth šel roku 1858 do ruského cirkusu a zhlédl fantastické vystoupení ruských ovčáků. Po představení principálovi nabídl, že jeden pár psů odkoupí, ale principál odmítl rozdělit smečku. A tak Tweedmouth podle pověsti koupil všechny a křížil ovčáky, až vyšlechtil retrívra. Billy ukázal na kartotéku vedle portrétu. Otevři ji. Je součástí výstavy. Bleskově jsem prolistovala reprodukce dokumentů barona Tweedmoutha, protože jsem už měla dost silné tušení, kam to všechno směřuje. Tohle jsem na Billyho dobrodružstvích milovala. Sice jsem vždycky přišla na to, kam jeho honba za pokladem vede, ještě než jsme dorazili do cíle, ale on mě nenechal lekci odfláknout. Zarazil mě, když jsem odhodila kopii baronových šlechtitelských záznamů. Historici tyhle záznamy našli v padesátých letech dvacátého století a zjistili, že ten ruský cirkus je mýtus. Billy ukázal na popis retrívrova citlivého čenichu. Vidiš? Retrívři se používali jako stopaři už před rokem 1858, takže je lord Tweedmouth nemohl vyšlechtit z ruských ovčáků. Dál přejížděl prstem po stránce s rodokmenem Tweedmouthových psů. Místo toho křížil retrívry, které už vlastnil, aby si vyšlechtil dokonalého loveckého parťáka.

Je to tak, jak si myslím? Poskakovala jsem, jako by se mi chtělo čurat.

Záleží, co si myslíš.

Obrátila jsem šlechtitelské záznamy. Vzadu stálo další vodítko.

Neříkej mi krasavice, bohyně, nejlíbeznější z líbezných. Tahle sladká slůvka se ti možná zdají všechna stejná, ale jenom jedna z krásk má zvíře.

Prohlédla jsem každý portrét, až jsem našla tweedového vodního španěla jménem Belle. Vedle fenčina portrétu plaketa vysvětlovala, že Belle zkřížili s Nousem, žlutým retrívrem, a vyšlechtili tak zlatého retrívra.